

Mreža vrtcev pedagogike skupnosti

■ **Andreja Keršmanc** je raziskovalka v Vrtcu Sončni žarek, opravlja doktorski študij pedagoške smeri na Univerzitetnem inštitutu Sophia v Italiji.

Pedagogika skupnosti predstavlja konstitutivni del družbenega gibanja za zedinjen svet. Izvorno je gibanje za zedinjen svet versko gibanje fokolarov, ki ga je ustanovila Chiara Lubich na pogorišču 2. svetovne vojne. To je bil klic krščanske ljubezni tisočim žalujočim in trpečim z evangelijskim odgovorom, da z ljubeznijo, sožitjem in solidarnostjo ter s povezovanjem vseh ljudi v skupnost lahko dosežemo mir in bratstvo med vsemi ljudmi sveta.

Pedagogika je navadno tisti del družbenega sistema, ki pomaga ohranjati in vzdrževati družbeni red in je prenašalka družbenih vrednot. Pedagoški modeli se rojevajo le redko, in še to le v izjemno ugodnih pogojih, zato vrtci pedagogike skupnosti s svojo

Vizija pedagogike skupnosti je vzgojiti človeka, ki se bo spoznal v »obličju drugega« (Buber), ki mu drugi ne bo tujec, temveč brat, kajti temelj človekove biti je odnos, odnos ljubezni.

doslej prehojeno potjo z veseljem razvijajo lasten pedagoški način vzgoje in izobraževanja, ki temelji na združevanju tradicije predšolske vzgoje in pedagogike skupnosti. Iz skupnega pedagoškega zanosu, da bi dobro vzgajali, se rojevajo tudi elementi nove pedagogike. Vzgojno osebje si je med seboj različno, ima pestro paleto izobrazbe in talentov. Z jasno zavestjo o strokovni avtonomiji in s svojevrstnim pedagoškim slogom želimo biti pripravljeni na inovativno delo, ki prinaša veliko priložnosti za vnašanje novih idej, spodbud in možnosti.

Vizija pedagogike skupnosti je vzgojiti človeka, ki se bo spoznal v »obličju drugega« (Buber), ki mu drugi ne bo tujec, temveč brat, kajti temelj človekove biti je odnos, odnos ljubezni. Etična podlaga temelji na zla-

tem pravilu: »Stori drugemu to, kar želiš, da bi drugi storil tebi.« Vrtci, šole in univerze po vsem svetu, ki jih druži ideja pedagogike skupnosti, se med seboj povezujejo v mrežo vzgojno-izobraževalnih skupnosti.

Pedagogika skupnosti ni le vseživljenjska naloga pedagogov te smeri, temveč je naloga za vse v tem zgodovinskem času. V mrežo univerz in drugih izobraževalnih ustanov po celem svetu združuje znanstvenike s področja vzgojnih ved in jih povezuje z vsemi vedami, ki so odločilne za razvoj človeka. Študijski center EdU (Educazione Unità – vzgoja za edinost) v Rimu koordinira delo pedagoških strokovnjakov po vsem svetu. Iz prakse nastajajo nove metode, nove teorije, nove poti in nove pedagoške ideje. Pomembna značilnost pedagogike skupnosti je povezovanje prakse in teorije. Vrtci pedagogike skupnosti so se v različnih državah po svetu začeli rojevati kot odgovor na potrebe današnje družbe in z željo ustvarjati boljšo prihodnost za vse. Tukaj predstavljamo pet takšnih vrtcev.

Zraka sunca – Hrvaška

DJEČJI VRTIĆ
ZRAKA SUNCA

Vrtec je bil odprt leta 1995. V tistem času mesto Križevci ni imelo zadovoljenih vse bolj izrazitih potreb sodobnih družin in

Foto: arhiv vrtca Zraka sunca

otrok po predšolski vzgoji, ki bi bila prežeta z novimi pedagoškimi idejami. V takšnih okoliščinah so kot odgovor na to potrebo odprli otroški vrtec Zraka sunca z novim konceptom dela, ki je temeljil na pedagogiki skupnosti in vzgojni metodi sester Agazzi iz Brescie.

Trenutno je v vrtcu 110 otrok. Vzgojno-izobraževalno delo se izvaja v štirih heterogenih vrtčevskih skupinah in eni jaslični skupini. Vizija vrtca je premikanje meja v spoznavanju sebe, razvoju samokontrole in občutku odgovornosti, samozaupanju, spoštovanju in ljubezni do drugega, v kulturi dajanja, sprejemanja in miru, v odnosih do vrstnikov, odraslih, drugih kultur, do sveta, v dialogu, timskem sodelovanju, odnosu do narave ...

»Da bi postal oseba, mora človek dajati. Moč, ki nas spodbuja in daje polet, se ne nahaja v pričakovanju, da bi se nam vrnilo to, kar smo dali, ampak v čistem darovanju, brez povračila. Ne jemanje in posedovanje, ekonomija človeka je dajanje.« (E. Mounier)

Biseri – Makedonija

Vrtec je bil odprt leta 2007. Družba v Makedoniji je multikulturna, multireligijska, saj v njej sobivajo Makedonci in Albanci, pravoslavni in muslimani, nekaj Turkov in zelo malo katoličanov.

V vrtcu sta dve skupini otrok. V vsaki skupini je 25 otrok; ena je albanska, torej muslimanska, in druga makedonska, torej pravoslavna. Iz tega izhaja, da je poslanstvo vrtca vzgajanje otrok k poznavanju in spoštovanju različnosti, še več – k temu, da se otroci veselijo skupaj in ustvarjajo prijateljstva. Želijo, da otroci postanejo konstruktivne osebe v družbi, da bi večkulturnost postala vzajemno darilo.

Fantasy – Srbija

Vrtec je bil odprt leta 1991. Želijo si, da bi bil vrtec hiša po meri vsakega otroka, kjer bi se počutil dobro, sprejetega, svobodnega in ustvarjalnega, kjer bi skupaj ustvarjali, se med seboj spoštovali in se imeli radi. Želijo biti vrtec, v katerem bi vladali kolegialnost, dobra organiziranost in timsko delo.

Na začetku je imel vrtec samo eno skupino s tremi zaposlenimi, sčasoma pa se je število otrok in vzgojiteljev povečevalo. Danes je

v vrtcu pet skupin, v katerih je 110 otrok in 26 zaposlenih.

Poslanstvo vrtca je uresničevati pedagogiko skupnosti, ki predstavlja in zahteva življenje globokih odnosov, kakovost ljubezni, ki je usidrana v najvišjih vrednotah, ki je odprta do drugega, je velikodušna v nenehni izmenjavi med vzgojitelji samimi, otroki, vzgojitelji in otroki ter med vzgojitelji in starši.

»Od dude do šole, Fantasy s teboj deli veselje, uči te, da imaš rad, odpuščaš, veseli se tvojega obraza. Nekoč, ko boš velik, ko se boš spomnil svojega otroštva, vedi, da ima vrtec Fantasy odprte roke, v katerih boš vedno dobrodošel.«

Vrtec Jurček – Slovenija

Odprt je bil leta 2011. Vrtec Jurček ima približno 60 otrok in 7 zaposlenih. Ko misli uidejo na prehojeno pot delovanja vrtca, vzgojitelji čutijo hvaležnost za obdobje sedmih let, za pogum, vero in upanje, da se je njihova pot usmerila prav sem.

Medsebojni odnosi so edini, ki lahko oblikujejo skupnost. Samo ljubezen ima v sebi moč, da spodbuja posameznika, da se daruje in uresničuje v medsebojnosti. Tu se začne čudovita igra, v kateri se vsi udeleženi med seboj vzgajajo in nosijo odgovornost za medsebojni odnos. Pot medsebojnosti, vzajemnosti oziroma pot pedagogike skupnosti je tista, na kateri lahko skupaj gradimo lepši svet in dajemo možnost za boljšo prihodnost. V vrtcu se skozi pedagogiko učijo živeti odnose z bližnjimi na temelju zlatega pravila življenja: »Ne stori drugemu, česar ne želiš, da bi drugo storili tebi.«

Vrtec Sončni žarek – Slovenija

Odprt je bil leta 2003. Vrtec ima 6 oddelkov in v njih približno 110 otrok, kar je za vrtec brez koncesije pravi mali čudež. Da bi vzgajali za skupnost, vzgojno osebe vsak dan znova odkriva odnos in vzgojno odgovornost kot rodovitni in temeljni razsežnosti. V kolektivu je okoli 20 zaposlenih (od tega kar 6 moških) in vsak od njih vzgaja. Tako kuhar kot ravnatelj, hišnik ali vzgojitelj. Njihova naloga je, da v sebi najdejo novo globino v občutenju drugega, odkrijejo mejo v uveljavljanju znanja in moči, razvijajo izkušnje 'bratstva med neznanci', vse dokler ne začutijo nove možnosti življenja, ki spodbuja domišljijo in družbenopolitično odgovornost, da negujejo nove oblike udeležbe znotraj in onstran nasprotovanja, nesoglasij, izključevanja. Vrtec je ustanova odprtega tipa, zato se spontano pretaka vez tudi s starši, lokalno skupnostjo in širšo družbo. Več o njih pa lahko najdete na spletni strani www.soncnizarek.si. ◀

